Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Raadsvoorstel benoemen voorzitter en plaatsvervangend voorzitter Utrechts Ombudsloket

Beleidsveld	Bestuurlijke Zaken
Organisatieonderdeel	Raadsorganen
Opsteller	Florien Bouts
Kenmerk	
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 3 lid 2 onder a Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het dagelijks bestuur van de raad stelt de raad voor te besluiten:

1. Op grond van het bepaalde in artikel 3 van de Verordening Utrechts Ombudsloket mevrouw A.M. van Bommel te benoemen tot voorzitter van het Utrechts Ombudsloket.

2. Op grond van het bepaalde in artikel 3 van de Verordening Utrechts Ombudsloket mevrouw Y.Y. Hoogendam te benoemen tot plaatsvervangend voorzitter van het Utrechts Ombudsloket.

Het dagelijks bestuur van de raad

De griffier
Merel van Hall

De voorzitter
Pepijn Zwanenberg

Samenvatting
Bij instemming met dit voorstel worden mevrouw A.M. van Bommel en mevrouw Y.Y. Hoogendam benoemd tot voorzitter respectievelijk plaatsvervangend voorzitter van het Utrechts Ombudsloket.

Context
Aanleiding
Op 1 december 2022 heeft de raad het besluit genomen tot het instellen van het Utrechts Ombudsloket. Het Utrechts Ombudsloket biedt Utrechters laagdrempelig toegang tot de onafhankelijke ombudsfunctie en fungeert als versterking van de gehele klachtenketen (1e en 2e lijns klachtbehandeling).
Het Ombudsloket zal bestaan uit een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter en wordt ondersteund door een kleine staf welke in april jl. gestart is (juridisch advies, communicatie en officemanagement). Aanvullend benodigde (onderzoeks)expertise wordt vooralsnog ingekocht bij de Nationale Ombudsman die bevoegd blijft tot de formele afhandeling van klachten in de 2e lijn (een enkele klacht per jaar blijkens het jaarverslag).

Juridische context
Conform artikel 3 lid 1 van de Verordening Utrechts Ombudsloket benoemt de raad de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter van het Utrechts Ombudsloket. Beide leden worden benoemd voor een periode van zes jaar met de mogelijkheid tot herbenoeming voor zes jaar.

Beoogd effect
Een spoedige start van het Utrechts Ombudsloket.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Op grond van het bepaalde in artikel 3 van de Verordening Utrechts Ombudsloket mevrouw A.M. van Bommel te benoemen tot voorzitter van het Utrechts Ombudsloket.
Beslispunt	
2	Op grond van het bepaalde in artikel 3 van de Verordening Utrechts Ombudsloket mevrouw Y.Y. Hoogendam te benoemen tot plaatsvervangend voorzitter van het Utrechts Ombudsloket.

Argumenten en toelichting proces

Het dagelijks bestuur van de raad is bevoegd de kandidaat voorzitter en kandidaat plaatsvervangend voorzitter voor benoeming voor te stellen aan de raad. De selectiecommissie doet een voorstel aan het dagelijks bestuur. De selectiecommissie bestaat uit de leden van de CPR, bijgestaan door de griffier.

Na het besluit van de raad van 1 december 2022 heeft de CPR het profiel voor de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het Utrechts Ombudsloket opgesteld. De profielschets (zie bijlage 1) is op 10 januari 2023 door de CPR vastgesteld. De vacature is op 21 januari 2023 gepubliceerd in Volkrant en op de websites van Gemeente Utrecht, Binnenlands Bestuur, Intermediair, Oneworld en Colourful People. Ook via sociale media (Twitter, Facebook, LinkedIn) is aandacht voor deze vacature gevraagd.

Op de vacature in de publieke werving is door 22 kandidaten gereageerd. Uit de reacties heeft de CPR op 21 februari jl. zeven kandidaten geselecteerd. Deze zeven kandidaten zijn allen uitgenodigd voor het eerste gesprek op 14 maart 2023.

Het eerste gesprek was voornamelijk een open nadere kennismaking over en weer waarbij de selectiecommissie zich een beeld heeft gevormd over de geschiktheid van kandidaten voor deze rol. In het bijzonder gelet op de bijzondere vorm van het ombudsloket en het feit dat het ombudsloket nog opgezet moet worden.
Op basis van het eerste gesprek heeft de selectiecommissie vier kandidaten doorgeleid naar de tweede ronde. Deze gesprekken vonden plaats op 21 maart jl. Hierbij was er sprake van een vooraf toegestuurde casus n.a.v. de aanbevelingen van de Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht en Hogeschool van Amsterdam in de rapportage Knellende mechanismen. Dit onderzoeksrapport is uitgevoerd naar aanleiding van de Kinderopvangtoeslagenaffaire en gaat in op de signalering en agendering van knellende mechanismen en gewenste verbeteringen. Inwonerssignalen en klachtenafhandeling spelen daarbij een belangrijke rol. Een van de aanbevelingen gaat over versterking en uitbreiding van de gemeentelijke ombudsvoorziening. Hoofdstuk 9.4.5 gaat specifiek over het ombudsloket.

Na de tweede ronde waren volgens de selectiecommissie alle kandidaten benoembaar. De vervolgfase richtte zich vervolgens op de beste combinatie van een voorzitter en plaatsvervangend voorzitter die elkaar optimaal konden aanvullen. Hiertoe zijn twee combinaties onderzocht. Daarnaast is er een achtergrondonderzoek gedaan naar integriteit, zoals ook gebruikelijk is voor de benoeming van wethouders en past in het geactualiseerde integriteitsbeleid.

De twee kandidaten die worden voorgesteld zijn zonder noemenswaardige aanbevelingen uit de screening gekomen (zie Bijlage 4) en hebben beiden een VOG overlegd. Daarnaast zijn zij naar het oordeel van de selectiecommissie complementair in zowel ervaring, achtergrond en persoonlijkheid. De selectiecommissie heeft er vertrouwen in dat zij, met ondersteuning van de kleine staf die reeds gestart is, tot een goede invulling van de verordening en de bedoeling van de raad met het Ombudsloket zal komen.

De selectiecommissie beveelt het dagelijks bestuur aan mevrouw A.M. van Bommel en mevrouw Y.Y. Hoogendam voor te stellen aan de gemeenteraad te om te benoemen als voorzitter respectievelijk plaatsvervangend voorzitter van het Utrecht Ombudsloket.

Beide kandidaten hebben verklaard hun benoeming als voorzitter respectievelijk plaatsvervangend voorzitter van het Utrechts Ombudsloket te aanvaarden (conform artikel 3 lid 5 sub a van de Verordening Utrechts Ombudsloket, zie bijlagen).

Financiën

De voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter van het Utrecht Ombudsloket ontvangen maandelijks een vergoeding voor hun werkzaamheden en een onkostenvergoeding ter hoogte van 80% van de vergoeding en onkostenvergoeding die leden van de raad ontvangen ingevolge artikel 3.1.1 respectievelijk artikel 3.1.6 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Deze vergoeding is vergelijkbaar met die van de voorzitter van de Rekenkamer en reeds opgenomen in de beschikbare middelen voor het ombudsloket.

Vervolg

Uiterlijk in Q3 van 2025 evalueert de raad de instelling van het Utrechts Ombudsloket om te zien of het voldoet aan de wensen van laagdrempeligheid, nabijheid en onafhankelijkheid en of de positionering van het ombudsloket (gepositioneerd naast de eerste en tweedelijns klachtbehandeling) tot het door de raad gewenste effect heeft geleid. Een eventuele conclusie uit die evaluatie kan zijn dat het Utrechtse Ombudsloket groter en volledig onafhankelijk van de Nationale ombudsman moet worden opgezet, waartoe de raad dan uiterlijk Q1 2026 kan besluiten. In de jaarrapportage 2024 van het ombudsloket zal het ombudsloket hierover ook reflecteren in een tussenevaluatie. Hierbij wordt ook meegenomen of de zorg van de onderzoekers in het hierboven genoemde onderzoek terecht was en het loket een oplossing biedt voor inwoners die zich eerder niet gehoord voelden en daarmee al eerder behoefte heeft aan versterking.

Participatie
Aangezien dit een benoeming betreft, heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel. De participatie gaat uiteraard volop starten in de komende fase van vormgeving waarbij Utrechters nadrukkelijk worden betrokken.

Communicatie
Aansluitend aan de benoeming zal er een persbijeenkomst plaatsvinden waar de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter zich zullen presenteren en het Utrechts Ombudsloket wordt gelanceerd.

Niet Referendabel
De Verordening raadgevend referendum is niet van toepassing omdat het een raadsvoorstel betreft over individuele kwesties, zoals benoemingen, schorsingen kwijtscheldingen of schenkingen (artikel 3 lid 2 onder a Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen informatief:
1) Profielschets voorzitter en plv. voorzitter Utrechts Ombudsloket
2) Openbaar CV van mevrouw Van Bommel
3) Openbaar CV van mevrouw Hoogendam
4) Brief Risicoanalyse integriteit